Poštnina plačana v gotovini | Maribor, torek 21. julija 1936 | Štev. 164. Leto X. (XVII.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Žalostno

Letalska nesreča pri Ljubljani, ki je zahtevala sedem človeških življenj in ki je nastopila po presledku treh let v čudovito sličnih okoliščinah s prvo letalsko katastrofo, ki je zahtevala osem človeških žrtev, je objela z žalostjo vso Slovenijo. Tudi v mariborskem področju nismo občutili groze dogodka v nič manjši meri kakor Ljubljana, v katere neposredni bližini se je katastrofa pripetila. Tudi po Mariboru smo videli tiste dni ob katastrofi otožne in žalostne obraze. Tudi semkaj so segle najrazličnejše govorice, pripovedke in čenče, ki jim je težko najti izvora in ki kažejo, da je v nekaterih krogih grozna katastrofa mesto potrebnega sočutja z žrtvami katastrofe razvezala jezike in jim dala prilik za najraznovrstnejša ugibanja in namigovanja. Ob severni meji pa smo tudi z obsodbo registrirali razne beležke obeh radikalskih dnevnikov, ki sta zbujala vtis, kakor da se hočeta postavljati na neki piedestal edinih zaščitnikov pravice ter resnice in ki sta pri tem prešla celo na torišče osebnih namigavanj. Žalostno je delovalo to pisanje ob severni meji, kjer ne moremo razumeti, da se osebne in druge zadeve ne morejo ustavljati niti pred veličanstvom smrti in pretresljivo tragiko sedmerih človeških življenj.

Mar je treba s posebnim krikom vpiti po raziskavi, kakor da bi se temu kdo upiral in ko se je od vsepovsod čula zahteva po nastrožji preiskavi? Mar je treba stikati za cilji, ki nas v trenotku obče žalosti in tuge v moraličnem oziru diskvalificirajo pred vsem svetom? S takšno pisavo sta oba radikalska dnevnika v Ljubljani zaslužila obsodbo vse naše javnosti. V nedeljski številki »Jutra« je šef ljubljanskega letalskega centra dr. Stane Rape temeljito in s konkretnimi strokovnjaškimi navedbami, ki ne dopuščajo nikakšnega dvoma, jasno in odkrito odgovoril »vsem, ki so brez srca in razuma sodili o letalski nesreči«.

Alj ne pričajo zgovorno o čutu in zavesti odgovornosti zaključne besede, ki jih je bil napisal v imenovanem članku dr. Rape in ki predstavljajo najtežjo obsodbo vseh razširjevalcev raznih čenč in onih, ki so mislili, da smejo v trenotku narodne žalosti ponatiskovati in objavljati razna sumničenja in tatarske vesti? Dr. Stane Rape izjavlja na omenjenem mestu:

»Nismo upravni svetniki, niti akcionarji Aeroputa! Samo uslužbenci smo, podvrženi disciplinskemu postopku pred svojim delodajalcem, a če smo zakrivili zločin, tudi postopku rednega sodišča in državnega pravdništva, katerega dolžnost je, da postopa proti nam. A baš zato, ker ostajamo na svojih mestih in sprejemamo vse posledice sodbe, smatram, da smem v svojem in v imenu svojih sodelavcev izjaviti, da ni prav nič manj zločinsko delo tistih, ki so objavili take tatarske vesti, pa bodisi, da so jih sami napisali ali pa so samo omogočili njihovo objavo, kakor bi bilo zločinsko naše početje, če bi dopustili letenje potnikov po letalu, ki ni v vsakem pogledu ustrezalo predpisom sodobne tehnike.«

Navzlic strokovnim in konkretnim ugotovitvam ter pojasnilom dr. Rapeta pa nadaljujeta oba radikalska lista s svojimi pisarijami, ki zbujajo najhujšo obsodbo pri vseh, ki zavračajo takšen način polemiziranja in ki predstavljajo kruto profanacijo nesrečnih žrtev grozne letalske katastrofe.

Madridska vlada gospodarica položaja

Pred proklamacijo španske sovjetske republike?

PARIZ, 21. julija. **Sodeč po zadnjih poročilih, ki prihajajo iz Španije, je mogoče sklepati, da postaja vlada zopet korak za korakom gospodarica položaja. Odločilne za zlom upora so bile predvsem borbe v španski prestolnici. Poraz vstašev v Madridu je pučiste v provincah zelo deprimiral in demoraliziral. V pariških političnih krogih ne dvomijo trenotno prav nič o tem, da vlada obvladuje položaj, pač pa obstojajo dvomi, če bo mogla sedanja vlada izvesti normalizacijo prilik in pomirjenje države. V Parizu obstoja bojazen, da bodo komunisti, ki so na preži, izkoristili splošno anarhijo, nakar bi sledila proklamacija španske sovjetske republike.**

Upor v Madridu strt

MADRID, 21. julija. **Španska vlada je izdala danes potom radija poziv upornikom, da se do danes zvečer ob 9. predajo vladnim četam, ker jih sicer brez usmiljenja čaka smrt s streljanjem. Istočasno je vlada razglasila, da je upor v Madridu strt, prav tako v Vigo dela Monte in v Gestafu. Vladni oddelki so se, kakor poročajo, polastili številnih letal, ki so jih bili zapustili vstaši, s katerimi sedaj pučiste zasledujejo.**

Vse radijske postaje v vladnih rokah

PARIZ, 21. julija. **Posebno značilno za položaj v Španiji je dejstvo, da oddajata radijski postaji v Barceloni in Sevilli, ki sta se doslej nahajali v rokah vstašev, od pretekle noči naprej sporočila vlade pozivajoč vstaše k predaji.**

Vstaška generala padla

MADRID, 21. julija. **Pri včerajšnjih bojih je padlo več častnikov na strani vstašev, med drugim generala Cuereo in Primo de Rivera, sin bivšega diktatorja.**

Mrtvecev toliko, da jih morajo sežigati

PARIZ, 21. julija. **Po najnovejših poročilih je položaj v toliko resen, ker so borbe med obema strankama silno krvave in brezobzirne. Vladni oddelki obstreljujejo upornike prav tako obratno s topovi, strojnicami ter bombami iz zraka. Najtežje borbe so okoli Lalineje, kjer je toliko mrtvecev, da jih ne morejo pokopati in so jih morali na stotine zažgati izven mesta. Ozračje je zasmradeno s smradom gorečih trupel. Posebno krvave so bile bitke v Madridu, kjer se je uprl neki madridski pehotni polk. Vladna vojska se sestavlja pretežno iz oboroženih komunistov in socialistov, ki vsakega ujetega upornika takoj pobijejo. Pod ruševinami neke madridske vojašnice so našli trupla 16 častnikov, ki so iz strahu pred mučenjem napravili sami konec svojemu življenju s tem, da so se ustrelili.**

Sovjeti, delavski bataljoni, goreče cerkve

PARIZ, 21. julija. **Predsednik eksekutive zveze strokovnih organizacij Largo Cabalero, nazvan tudi španski Lenin, je odredil, da stopi delavstvo v vsej Španiji v generalno stavko. To okolnost so izrabili delavci za to, da so po vseh mestih kot sovjeti prevzeli oblast, kjer je doslej vladal mir. Delavci postavljajo povsod ilegalne delavske in vojaške sovjete. Delavske organizacije so v vsej Španiji proglasile generalno stavko, in so po vseh španskih mestih zažgali samostane, cerkve in hiše znanih desničarjev. Ponekod je nastalo splošno ropanje.**

PARIZ, 21. julija. **V Maroku se je posrečilo vstašem, da so gospodarji situacije. Izkrcali so v Španiji okoli 40.000 tujskih legionarjev in maroških vojakov. Na stran vstašev je prešla skoro vsa španska mornarica. Tudi so že bile zračne borbe in so se morala nekatera vladna letala v teku borbe spustiti na francoska maroška tla.**

PARIZ, 21. julija. **Iz francoske meje poročajo, da je španska vlada v največji naglici organizirala iz članov Ljudske fronte nove vojaške formacije. Delavci so izjavili, da bodo nadaljevali svojo borbo in da bodo krepko branili vlado ljudske fronte. Delavstvo se je pričelo organizirati v to vojsko, ki raste v cele armade. Delavci iz vseh krajev države prihajajo v Madrid in stopajo v vrste milice, da branijo republiko. Vlada ima trenotno še večino radijskih postaj v svojih rokah. Bivši ministrski predsednik Lerroux, ki je pobegnil v Lisbono, je izjavil, da je nastal upor radi tega, ker so dobili sedanji vstaši zanesljive informacije, da so skrajni levičarji sklenili, da po vrsti ubijejo vse opozicijske voditelje in tudi zmerne levičarske voditelje, nakar bi sledila proglasitev sovjetske španske republike, oziroma združene pirenejske sovjetske republike. V teku 24 ur so se izmenjale kar tri vlade. Najprej je novo vlado prevzel predsednik parlamenta Martinez Barios, ki mu je potem sledil kot predsednik vlade bivši minister mornarice Joze Queraldo, ki je sestavil čisto levičarsko republikansko vlado. Notranji minister v tej vladi je general Cosas, ki je za časa diktature Primo de Rivere živel v emigraciji in ki je takoj pričel z organizacijo delavskih oddelkov.**

IZVRŠNI ODBOR JNS

se bo sestal dne 31. t. m. v Beogradu. Seji bo predsedoval novo izvoljeni predsednik JNS Peter Živković.

BUREN SHOD.

V Leskovcu je bil shod pokreta »Zbor«, na katerem je govoril Dimitrije Ljotić. Čim je pričel govoriti, so nekateri navzoči pričeli vpiti, nakar je nastal celo pretep in je šele policija vpostavila red in mir, nakar se je zborovanje lahko nadaljevalo.

SOCIALISTI IN OBČINSKE VOLITVE.

Voditelj jugoslovenskih socialistov dr. Živko Topalović je pozval svoje pristaše, da se pripravljajo za skorajšnje občinske volitve. Spričo danih okoliščin bodo imele volitve obenem tudi politični značaj ter poziva Topalović radi tega vse socialiste, da mobilizirajo svoje ljudi.

IN ZOPET: NOVA AFERA...

Kakor poročajo iz Beograda, so tamkaj aretirali zdravnika dr. Panča Stojanovića, kar je zbudilo veliko senzacijo. Stojanović je bil zdravnik splošne državne bolnišnice v Beogradu, privatne ordinacije pa je vršil v stanovanju v Svetosavski ulici. Preiskava je ugotovila, da je opravljal nedovoljene operacije pri ženskah in to s pomočjo služkinje Zlate Matkar. Njegov sostanovalec Todorović je vedel že delj časa za zdravnikovo postopanje, je pa izdal vse to šele sedaj, ko sta se z Stojanovićem sprla. Dr. Stojanović je namreč pospeševal predčasna rojstva otrok, ki jih je nato sežigal v peči. Pri zaslišavanju je zdravnik Stojanović vse priznal in je verjetno, da bo nadaljnja preiskava odkrila še druge njegove grehe.

»TEMNA ZVEZDA« NAGRAJENA V BERLINU.

Za izdelavo zvočnega filma je razpisala berlinska filmska družba »Tobis« v mesecu aprilu natečaj za najboljši filmski rokopis iz sodobnega novinarskega življenja. Med 2512 avtorji je bil kot edini inozemski konkurent g. dr. Brežnik z njegovim romanom »Temna zvezda«. Delo je bilo ocenjeno s šesto nagrado, kar je za nas in za založbo »Vodnikove družbe« res velik uspeh.

HITLER IN SCHUSCHNIGG SE SESTANETA.

Kakor poročajo italijanski listi, se sestaneta v kratkem Hitler in Schuschnigg. Schuschnigg se poda na odmor v Sankt Gilgen, ki se nahaja v bližini Berchtesgadena, kjer je na odmoru Hitler. Ob tej priliki bi se potem sestala oba državnika.

VESELJE V TURČIJI — HVALEŽNOST JUGOSLAVIJI.

Sporazum v Montreuxu je zbudil po vsej Turčiji veliko navdušenje in veselje. Zasedba Dardanel se je izvršila zelo svečano in v znamenju velikih manifestacij po vsej Turčiji. Turški zunanji minister Rudži Aras je v posebni izjavi za jugoslovenski tisk dejal, da je Balkanska zveza v Montreuxu izkazala svoj globoki pomen in izredno slogo. Stališče, ki ga je v Montreuxu zavzel jugoslovenski delegat dr. Subotić je bilo takšno, kakršno je Turčija po pravici pričakovala od zavezniške države.

Domači razgledi

Občine in tujski promet

Že kakih 10 let je bilo v naši javnosti (v časopisju in na raznih konferencah ter zborovanjih!) na dnevnem redu vprašanje: Kdo naj bo glavni nosilec dela za pospeševanje in dviganje tujskega prometa, ali občine ali pa svobodne tujskoprometne organizacije? Nova uredba o pospeševanju turizma, ki jo je izdala vlada, je sprejela načelo, da ne kaže iti mimo in preko občine in podcenjevati njeno vlogo, ter določa v svojem členu 3., da delo za pospeševanje turizma v turističnih krajih spada v dolžnost in pristojnost občine«. V členu 4. in 5. pa tudi določa, da »v mestnih občinah treba odločanje o predmetih v zvezi s turizmom prenesti na stalni mestni turistični odbor«, ter da se tudi na področju podeželskih občin osnujejo občinski turistični odbori.

S tem je za enkrat vprašanje kompetence rešeno. Če in ali tudi dokončno, je odprto vprašanje. Zakaj čim je bila uredba objavljena, je nastalo v krogih, ki so dotlej pokazali največ smisla in aktivnosti v pogledu pospeševanja in dviganja tujskega prometa, močno gibanje. Tega pokreta ni povzročila nevošljivost ali ljubosumnost, pač pa zelo upravičena skrb in bojazen za naš tujski promet in njegovo usodo. Kdor pozna prilike, zlasti v naših podeželskih občinah, kjer je poleg nedvomno mnogih dobrih strani najti tudi mnogo slabih, bo to bojazen razumel. Predvsem vemo vsi, da naše kmetske občine niti za najnujnejše potrebe dostikrat nimajo zadostnih denarnih sredstev. Vemo, kako se morajo za napredek dovzetni občinski možje, mnogokrat brezuspešno, boriti za najprimitivnejša popravila občinskih cest. In vendar so ravno dobre ceste eden izmed predpogojev za napredek tujskega prometa. Da ne govorimo tu še o drugih slabih straneh, kakor so mnogokrat strankarska razcepljenost in celo mržnja, odvisnost od vsakokratnega režima itd.

Res je: banske uprave imajo pravico, da predpišejo pravilnike o ustroju in delu občinskih tujsko-prometnih odborov. Gotovo je tu mogoče potegniti točno mejo dolžnostim in nalogam občinskih turističnih odborov, da se tako preprečijo nepotrebna in za tujski promet nedvomno škodljiva nesoglasja in trenja med občinskimi turističnimi odbori in svobodnimi turističnimi organizacijami v kateremkoli pravcu. Popolnoma onemogočiti ali izločiti takšnih nesoglasij ni mogoče, saj vemo, da lahko nastanejo — in bodo gotovo tudi takšni slučaji! — iz zgolj osebnih ambicij ali nasprotij dveh ali več lokalnih činiteljev. Že dejstvo samo, da je predsednik občine od večine občinarjev izvoljen, dočim bodo predsedniki občinskih turističnih odborov — in tudi posamezni člani — imenovani od oblasti, nudi dovolj možnosti za izbruh nesoglasij pri reševanju vprašanj, ki bi jih sicer morala oba predsednika v interesu tujskega prometa v občini in v interesu naroda reševati v najlepši slogi.

Zelo utemeljena in upravičena bojazen izvira tudi še iz drugega splošno poznanega dejstva: da mnogokrat med posameznimi sosednimi občinami ne vlada potrebno medsebojno razumevanje. Še posebej v pogledu tujskega prometa je mnogokrat veliko ljubosumnosti. In vendar bi morali naši tujsko-prometni okoliši že na zunaj nuditi videz harmonije in dokaz, da tvorijo turistične celote.

Iznesli smo tu samo nekaj momentov, ki dado slutiti, da vprašanje, komu naj bo prvenstveno potom zakonskih določb poverjeno delo za pospeševanje tujskega prometa, z navedeno vladino uredbo še ni dokončno rešeno. Praksa bo v najkraj šem času pokazala, v koliko so pomisleki glede občin kot nosilcev tega dela upravičeni in v koliko ne. Upamo, da bodo merodajni v slučaju potrebe na podlagi izkustev tudi takoj izvajali potrebne zaključke, zakaj usoda in razvoj tujskega prometa ne more zlasti v Sloveniji, ki je po velikem delu nanj navezana, trpeti preveč in predolgega eksperimentiranja.

Čuvajte Jugoslavijo!

Okno v svet

Kaj predlaga Eden v svrho pomirjenja Evrope

LONDON, 21. julija. **»Daily Express« poroča, da namerava Eden na londonskem sestanku sprožiti iniciativo za nov načrt za pomirjenje Evrope. Ta Edenov načrt predvideva regionalne zračne pakte, dvostranske pakte o nenapadanju med Nemčijo in njenimi sosedi ter sporazum glede sklicanja svetovne konference za politična, gospodarska in socialna vprašanja, pri čemer se ne bi izvzelo niti vprašanje kolonij in niti vprašanje pravičnejše razdelitve sirovin.**

Kako mislijo gdanski hitlerjevci in kako Poljaki

GDANSK, 21. julija. **Na okrožni skupščini narodno-socialistične stranke na Sobonitzu pri Gdansku je imel oblastni vodja Albert Forster govor, ki je dejal, da ne bodo narodni socialisti na vzhodu dovolili, da bi se njih dobri odnošaji napram sosednji Poljski motili z razburjanjem opozicije, ki jo podpira komisar DN Lester. Včeraj so bila v večjih mestih Poljske velika zborovanja, na katerih so se sprejele resolucije, v katerih se zahteva zajamčenje mednarodnega prava Poljske v Gdansku. Te resolucije so se izročile predsedniku republike Mošickiju in glavnemu inšpektorju vojske Rydzu Šmigliju.**

Kulturni razgledi

Za razstavo bratov Šubicev

V slovenski umetnosti kesnejšega 19. stol. se blestita dve imeni, ki sta nam v visoko čast: to sta slikarja Janez in Jurij Šubic. Izvirajoč iz rodbine, v kateri je bilo obilo umetniškega daru, sta izvršila naloženo jima poslanstvo ter ustvarila delo, ki mu pripada osrednja važnost v naši novejši umetnosti. Po neposrednih stikih z Janezom Wolfom in živeč sredi miljeja njegove umetnosti, sta v svojih delih zvezala sodobnost z zadnjimi odmevi naše romantike. Na drugi strani pa so segle težnje njune umetnosti globoko v osrčje moderne in bi bilo brez poznanja prve tudi vse delo Ažbeta in njegovega rodu, nič manj pa naših impresionistov, nerazumljivo. Kljub tej važnosti pa še nismo imeli prilike spoznati delo Šubicev v celoti, temveč poznamo le drobce, ki pa niti od daleč ne dajejo prave podobe njune umetnosti in plodovitosti.

Narodna galerija je sklenila prirediti razstavo umetnosti bratov Šubicev, ki naj bi se vršila spomladi leta 1937. Namen razstave je dvojen; prvič hoče NG ž njo prikazati delo dveh naših genialnih slikarjev, ki bi ga moral poznati vsak Slovenec; drugič pa zasleduje NG z razstavo tudi ožje znanstvene cilje ter želi položiti temelje ne le za umetnostno zgodovinsko podobo obeh najbolj znanih bratov Janeza in Jurija Šubica, temveč tudi ostale rodovine; znano je, da so poleg obeh delovali tudi oče Štefan in brata Alojzij in Valentin; razstava naj odkrije tudi njihovo delo. Narodna galerija tem potom prosi vse poznavalce in lastnike del kateregakoli izmed bratov Šubicev, da ji blagovolijo javiti njih nahajališča, po možnosti navesti avtorja slike, velikost slike, ali je oljnata, na platnu in podobno. Razstava bo tem popolnejša in izčrpnejša, čim bolj bo vsa javnost sodelovala s podatki. Tako bo zadoščeno i naši narodni dolžnosti i zahtevam umetnostno zgodovinske vede

Gospodarsko življenje

„Prizad" kupuje pšenico

Privilegirano društvo »Prizad« je za nakup pšenice letošnje žetve objavilo pogoje, pod katerimi se pšenica kupuje. Ti pogoji so sledeči:

Prizad kupuje pšenico samo od trgovcev in eksporterjev in to izključno preko naših blagovnih borz. Blago se kupuje samo pri onih tvrdkah, ki so bile protokolirane najkasneje do 30. junija 1933. Lastniki teh tvrdk pa morajo biti jugoslovenski državljani. Pri onih tvrdkah, ki so bile protokolirane po tem datumu, se bo žito kupovalo le tedaj, če se izkažejo s potrdilom iz trgovinskega registra, da so vodili svojo trgovino v vezi z sorodno trgovino z žitom, ki pa je morala obstojati istotako pred tem datumom. Isto velja za nasledstvene trgovine in za vodilne osebe teh protokoliranih tvrdk. — »Prizad« ne kupuje pšenice pri mlinarjih, ki bi se preje poleg svoje obrti bili bavili s preprodajo žita. Iz daljnih določb Prizada je razvidno, da se smatra za naj manjši kvantum ne vagonske pošiljke 10 vagonov, medtem ko je določena za vagonske pošiljke količina od najmanj 5 vagonov. Za producente in zadruge se kupuje za oba načina dobav najmanj 5 vagonov. Lahko se več producentov združi za skupno dobavo od najmanj 5 vagonov, za kar pa morajo imeti posebno potrdilo in dovoljenje od pristojne mestne občine. Celokupni določeni kvantum v to svrho združenih producentov se mora naložiti na isti oddajni postaji. Eventuelne stornacije, ki bi nastale radi nepredvidenih višjih sil, kakor tudi eventuelne naknadne ispremembe dogovora se ne bodo upoštevale. Pri dobavah takih združb producentov ali zadrug mora potrebna vozila dostaviti družba odnosno zadruga sama. Nadaljne odredbe se nanašajo na višino določenih kavcij, kakor tudi na vrsto in kakovost blaga.

Na osnovi zaključnih pisem, ugotovljenih v tozadevnih dokumentih izvrši netto plačilo »Prizad« v Beogradu. Za vagonske pošiljke pa je potreben duplikat tovornega lista. Za pošiljke v manjših količinah pa so potrebni dokumenti nakladanja in to za količino od njmanj 500 stotov.

»Prizad« je objavil vse določbe, ki se tičejo tako teže, in kakovosti blaga, kakor tudi glede rokov za nakladanje, analize blaga in dobave. Odškodninska premija je določena Din 1.50 po kg. Zaključna faza kupčije sledi šele po vročitvi vseh predpisanih dokumentov. V eventuelnih sporih se spori izravnavajo pred razsodiščem po §§ 672 do 678 civilnopravnega reda.

Putnikove novice

Naš tujski promet in obvezno vidiranje potnih listov. Naravno je, da predstavlja obvezno vidiranje potnega lista pred potovanjem v dotične države veliko oviro za tujski promet. Zato je razumljivo, da so skoraj vse države z večjim tujskim prometom že ukinile obvezno vidiranje potnih listov z onimi državami, iz katerih imajo večji dotok turistov. V tem oziru so druge države, naše konkurentinje, kakor Italija, Švica, Avstrija, Čehoslovaška, Nemčija itd. na polju turizma že veliko pred nami, ker je bil do sedaj ukinjen vizum pri nas le za Češkoslovaško in Nemčijo. Za vse druge države pa velja še vizum, ki stane normalno do Din 300. Za turistična potovanja (obisk naših zdravilišč, kopališč in letovišč) je naša država uvedla turistično vizo, ki stane le Din 10. Najprej so dajala naša zastopstva v inozemstvu to znižano vizo le obiskovalcem onih krajev, ki dajejo po sedemdnevnem bivanju pravico do polovične vožnje. Tujskoprometna Zveza (Putnik) v Mariboru je merodajne faktorje v več predstavkah opozorila na silno škodo, ki jo imajo posebno manjša letovišča izpod 700 m (to je višina katero zahteva prometno ministrstvo za priznanje klimatskega značaja višinskim in klimatskim krajem), radi tega ker se za obisk teh krajev zahteva normalna vizumska pristojbina, ki znaša povprečno toliko kolikor rabi tujec za bivanje celega tedna pri nas. Ministrstvo za zunanje zadeve je z odlokom K. P. Br. 5056-323, cirkular 45 z dne 25. maja 1936 ugodilo tehtnim razlogom Tujskoprometne Zveze ter odločilo, da za priznanje znižane turistične vize ni merodajen seznam po § 11 železniške tarife (polovična vožnja), ampak seznam po »Zakonu o poreskim i taksenim povlasticama za hotelsku industriju od 13. jula 1930 g.«, ki vsebuje na primer za Dravsko banovino poleg vseh mest tudi skoraj vse manjše kraje, ki pridejo za nas v poštev. Kljub temu pa tožijo tujci, ki prihajajo v Maribor, Celje, Ptuj, Savinjsko, Logarsko, Dravsko dolino itd., da so morali plačati normalno vizumsko pristojbino ter so opozorili na to, da je veliko njihovih znancev, ki so nameravali priti v Slovenijo na letovišče, krenilo v Italijo, in druge države, ki dajajo vizum brezplačno. Z ozirom na veliko škodo, ki jo trpi radi tega posebno Slovenija, upamo, da bo to opozorilo zadostovalo, da bojo gornji nedostatki odstranjeni ter da se bo vršilo poslovanje naših zunanjih zastopstev v smislu navodil zunanjega ministrstva, ker je že dosedaj škoda, posebno za naše manjše kraje, zelo velika.

Krvavi Maroko!

Šepetali so, da je moja smelost in hrabrost zelo mnogo doprinesla, da se je vsa kolona rešila gotove pogube. Kaka čudna usoda! Mnogi teh legijonarjev, ki so me tako navdušeno nosili po rokah, bi gotovo izkoristili 50.000 frankov, razpisanih za mojo glavo, če bi videli, kaj sem v poslednjem času vse storil.

Vendar pa sem se neizmerno radoval nad tem, da sem rešil Joho el Arbas, mesto svoje družine.

Nekaj dni pozneje se je Legija odpravila v Cent in odtod je morala biti pregnana v neke še popolnoma neznane kraje, ki so dotlej že bili osvojeni. Zgrozil sem se, kadar sem pomislil, da bom moral s puško, s katero so me bili oborožili, streljati na svoje brate, na pleme, kateremu sem tako vdano in požrtvovalno pripadal. Ponovno sem se zaklel, da nikdar več ne bom sprožil strela proti Beduinom, dasi sem vedel, da ne bodo, četudi je Abd el Krim popolnoma kapituliral, v nobenem slučaju in nikdar mirovali in da bodo, umaknjeni v planine, branili svojo zemljo do poslednjega utripa.

Četudi so Francozi in Španci skušali iztrebiti Arabce, so morali vendar kmalu spoznati, da je to popolnoma nemogoče. Kolone so prodirale v gorovja, kolikor so le mogle. Vsi ti poskusi so se že kmalu nad višjimi planotami končali, kjer so nas dobro pripravljene beduinske zasede sprejemale z nepričakovanimi streli, in nas niso pustili dalje niti za ped zemlje. Te beduinske zasede so se nahajale po vseh atlaških in tetuanskih klancih in redno se je morala vsaka legijonarska četa vrniti v dolino z neizvršenim delom.

V Maroku je vladal precejšnji mir. Kolona, ki se je umaknila v telnansko garnizijo, je bila na zasluženem počitku. Na zunaj se je vojna končala tam, kjer so izvršili skupno akcijo Francozi in Španci. Toda na severozapadu so se bitke vršile dalje in so se prenesle na politična področja po mestih, ki so bila komaj osvojena.

Življenje v Legiji mi ni več prijalo. Če prav je med vojaki disciplina popolnoma popustila, so častniki z legijonarji huje postopali, kakor z robijaši. Slabo ravnanje in mučenje vojakov je že prehajalo v navado. Takega nereda in takega postopanja nisem mogel več vzdržati in šinila mi je v glavo misel, da čim prej pobegnem iz Legije.

(Se bo nadaljevalo.)

Mariborske in okoliške novice

Razstava socialnega skrbstva na V. Mariborskem tednu

Novost letošnjega jubilejnega »V. Mariborskega tedna« bo izredno zanimiva in nadvse aktualna razstava socialnega skrbstva. Na tej razstavi bo prikazano socialno skrbstvo naših ustanov, ki bodo prikazale svoje prizadevanje zlasti v Mariboru, kjer je industrija tako zelo razvita. Posebni oddelek na tej razstavi bo aranžiral Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, razstave pa se bodo udeležile tudi druge socialne ustanove (med njimi naj omenimo banovinske in občinske, Jadranska straža v Mariboru, Dom kraljice Marije na Pohorju) itd.

Na podlagi raznih diapozitivov, diagramov, slik in statističnega materiala, bo nazorno prikazano skrbstvo naših socialnih ustanov za delavstvo in njihove družine. Povdarjamo zlasti važnost statistik, ki bodo tolmačile vsa prizadevanja socialnih ustanov in ki bodo obiskovalcem »Mariborskega tedna« ter te razstave na razpolago. Poleg drugega bo nazorno prikazan razvoj naših zdravilišč, posebno pa fizikalnih zdravilišč OUZD v Ljubljani, Mariboru in Celju. Posebno važna bo na tej razstavi slika zdravstvenega stanja v poedinih krajih, kjer je razvita industrija.

Razstava socialnega skrbstva bo nameščena v drugem nadstropju Cankarjeve dekliške meščanske šole in bo odprta ves čas »V. Mariborskega tedna«, t. j. od 1. do 9. avgusta.

V Smetanovi ulici je strmoglavil kleparski vajenec Širec s strehe in se pri priči ubil

V Smetanovi ulici se je včeraj pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje 15letnega mladeniča. Na novi stavbi zagrebškega trgovca Murmiča se namreč pravkar končujejo zadnja dela. Včeraj so bili kleparji kleparskega mojstra Petroviča iz Tržaške ceste 6 zaposleni pri spajanju pločevine na ravni strehi. Med njimi je bil tudi 15letni kleparski vajenec Josip Širec, ki je okoli tričetet na dve popoldne bil zaposlen ob robu strehe. Nenadno se mu je spodrsnilo, nagnil se je, izgubil ravnovesje in strmoglavil s 16 m visoke strehe proti dvorišču, kjer je priletel na tramovje, ki je ležalo na vzhodni strani dvorišča. Kri mu je udarila iz nosa in ušes. Delavci so mu takoj hiteli na pomoč, toda brez uspeha. Poklicani zdravnik dr. Zorjan je ugotovil nastopivšo smrt. Truplo tragično umrlega Širca, ki je bil brez staršev, bodo danes obducirali v mrtvašnici na tukajšnjem pokopališču. Vzrok smrtne nesreče je iskati najbrže v tem, ker se je Širec ob robu zataknil ob pločevino, kar dokazuje okolnost, da so pozneje našli njegov drugi čevelj, ki ga pri padcu ni imel na nogi. Čevelj je bil raztrgan, kar priča, da se je Širec zataknil ob robu in nato izgubil ravnovesje. Žalostna smrt mladega kleparskega vajenca je zbudila toplo sočutje pri vseh, ki so ga poznali.

Z možnarjem v strašno smrt

Med 29letnim hlapcem Jakobom Ščavničarjem, ki je bil v službi pri posestniku Schmidtu v Ljutomeru, in 31letno deklo Marijo Potčevo iz Melincev v lendavskem srezu, ki je istotam služila, se je razvilo intimno razmerje, čigar posledice so postale neizogibne. Marija Potčeva, ki je bila noseča, se je odpravila proti domu, da bi tam porodila. Med potjo so jo popadle porodne bolečine, tako, da je porodila kar pod milim nebom. Otroka je pa nato vrgla v bližnji potok Globetko, o čemer smo pred dnevi poročali. Pri zaslišanju je izjavila, da je to napravila radi tega, ker jo je Ščavničar nagovarjal, da naj otroka odstrani. Ni se ugotovilo, da-li te izpovedbe odgovarjajo resnici. Dejstvo pa je, da si je ta očitek Ščavničar vzel tako k srcu, da je sklenil končati si življenje. Dobil je možnar, kakršnega uporabljajo za streljanje pri žegnanjih in ga nabil. Odšel je nato v sadovnjak, postavil možnar na tla, ga nameril na prsi in zažgal. Strel mu je grozno razmesaril prsi, tako da je Ščavničar podlegel. Po zdravniškem ogledu so truplo prenesli v ljutomersko mrtvašnico. Potčeva se zdravi v murskosoboški bolnišnici in pride po ozdravljenju pred sodišče.

Odlikovani zaslužni gasilci. Gasilski savez oziroma njega predsednik dr. Matić je ob priliki triletnice zakona o organizaciji gasilstva med drugim odlikoval s križcem za gasilske zasluge III. stopnje starešino gasilske župe Maribor levi breg Srečka Kranjca ter njegovega namestnika Ernesta Goloba, nadalje starešino gasilske župe Maribor desni breg Josipa Klemenčiča in župnega blagajnika Antona Pšeničnika ter starešino gasilske župe Maribor mesto Bogdana Pogačnika in njegovega namestnika Alfonza Keslerja. K priznanju čestitamo!

Premestitev v železniški službi. Premeščena sta Franc Pagon iz Maribora za višjega kontrolorja v VI. položajni skupini pri osrednjem skladišču železniškega materiala v Zagrebu. Mirko Reich iz Zagreba pa pride za inspektorja v V. položajni skupini k osrednjemu skladišču železniškega materiala v Mariboru.

Iz veterinarske službe. Za višjega svetnika IV. skupine prve stopnje je napredoval dr. Bogumil Zavadil, višji veterinarni svetnik pri sreskem načelstvu Maribor desni breg. Za veterinarskega svetnika v IV. skupini II. stopnje je imenovan pri sreskem načelstvu v Ptuju dr. Viljem Jedlička.

Tukajšnje Udruženje izvoznikov sadja je prejelo od Prizada poverilo in pooblastilo za izdajanje kontingentnih listov za področje vse Dravske banovine. Kontingentne liste dobijo sadni izvozniki lahko v pisarni Udruženja (pisarna Trgovskega gremija) proti predložitvi zadevnega potrdila centralne komisije za izvoz sadja pri trgovinskem ministrstvu.

Ponarejeni 10-dinarski kovanci so se zopet pojavili v Mariboru. Na policijo je prinesla neka branjevka dobro ponarejen falzifikat, ki ga je bila sprejela od neke ženske. Sedaj policija poizveduje za razpečalko ponarejenih kovancev.

Zatvoritev Prešernove in Razlagove ulice. Radi pripravljalnih del za »Mariborski teden« se zapreta Prešernova ulica med Aleksandrovo cesto in Maistrovo ulico ter Razlagova ulica med Cankarjevo in Ciril-Metodovo ulico dne 27. t. m. za ves promet. Omenjeni ulici ostaneta zaprti za čas »Mariborskega tedna«.

Tujskoprometna zveza (Putnik) Maribor sporoča, da njene poslovalnice v Mariboru, Aleksandrova c. 35 in v Celju, Aleksandrov trg 1 od 1. avgusta naprej ob nedeljah in zakonitih praznikih ne bodo več poslovale. Ekspozitura na glavnem kolodvoru v Mariboru pa bo poslovala ob nedeljah in praznikih ves dopoldne, popoldne in ponoči pa ob prihodih in odhodih mednarodnih vlakov. Obmejne poslovalnice v Št. Ilju, Gornji Radgoni in Dravogradu bodo poslovale kakor dosedaj, ravnotako tudi sezonska ekspozitura v Rogaški Slatini.

Putnikovi izleti. »Putnik« v Mariboru priredi v prihodnjih dneh zopet več izletov z udobnim avtokarom. Tako bo v nedeljo, dne 26. julija peljal PUTNIKOV avtobus izletnike v prekrasno **Logarsko dolino.** Vozna cena za osebo je **Din 110.** Isto nedeljo bo izlet z avtobusom tudi na **Vrbsko jezero** za ceno **Din 120.** Udeleženci tega krasnega PUTNIKOVEGA izleta dobe kolektivni potni list. Odhod v Logarsko dolino in Vrbsko jezero bo v nedeljo 26. t. m. ob 5. uri zjutraj izpred hotela »Orel«, povratek v Maribor pa istega dne okoli 23. ure. V torek in sredo, t. j. 4. in 5. avgusta nas popelje PUTNIKOV avtokar v **Maria Zell.** Odhod bo 4. avgusta ob 5. uri zjutraj izpred hotela »Orel«, povratek pa 5. avgusta okoli 23. ure. Za ta izlet velja vozna cena **Din 200** za osebo, izletniki pa dobe kolektivni potni list. Vse nadaljnje informacije pri PUTNIKU Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

Štern in Kolar pišeta iz Puntigama. Na mariborski policiji se je včeraj popoldne oglasil neki moški, ki sta mu bila roparski morilec Karel Štern ter njegov najdaš Ivan Kolar poslala dopisnico iz Puntigama pri Gradcu. V dopisnici oba navajata, da gresta v Nemčijo, kamor bosta prispela te dni. Policija sedaj poizveduje, ali ne gre morda za kako potegavščino, da bi se Štern in Kolar lažje skrila pri nas pred zasledujočimi varnostnimi organi.

»Letoviščarka« — pustolovka. K trgovki Ninki Mayerjevi v Pekrah je prišla te dni neka mlajša ženska, ki je dejala trgovki, da je na letovišču pri nekem posestniku v Pekrah ter da bi rada nakupila nekaj stvari. Izbrala si je nekaj metrov najfinejšega blaga, ko pa bi morala letoviščarka plačati, je dejala, da nima denarja, pač pa ima pri sebi hranilno knjižico Kmetske hranilnice in posojilnice v Ormožu, ki jo bo založila, dokler ne prispe denar od njenih sorodnikov iz Ormoža. Naslednjega dne je letoviščarka zopet prišla k trgovki po nekaj blaga. Tako je letoviščarka par dni zaporedoma pridno nakupovala razne predmete, kakor življenjske potrebščine, blago za obleke itd., dokler ni postala trgovka pozorna in se informirala pri navedeni hranilnici, če morda hranilna knjižica ni ponarejena. Trgovka pa je izvedela, da je bila hranilna knjižica, glaseča se na 11.466 dinarjev, dne 12. junija t. l. ukradena posestniku Josipu Dajčerju v Prstenici pri Ormožu. Trgovka je zadevo prijavila studenškim orožnikom, ki so dognali, da je dozdevna letoviščarka 37letna brezposelna in večkrat predkaznovana delavka Ana Käferjeva, ki je po »nakupu« izginila zaenkrat brez sledu. Trgovka Mayerjeva trpi škodo 1200 dinarjev.

Očetu in bratu je grozil s smrtjo neki 37letni posestniški sin Ivan I. iz Selnice ob Dravi. Očetu je bil namreč napisal pismo, v katerem je zahteval, naj mu oče izroči nekaj premoženja, v nasprotnem slučaju si bo nabavil orožje in municijo ter ustrelil očeta in mlajšega brata Franca. Oče je v strahu, da bi sin izvršil to grožnjo, prijavil zadevo orožnikom, ki so Ivana I. ovadili radi nevarne grožnje državnemu tožilstvu.

Vlom pri belem dnevu. Včeraj v opoldanskih urah so doslej še neznani zlikovci vdrli v pisarno zvonolivarne v Motherjevi ulici 15. Drzni vlomilec je s silo odprl predale pisalne mize, ki se nahaja v pisarni, ter odnesel zlat prstan, okoli 600 dinarjev gotovine in znamk v skupni vrednosti okoli 1000 dinarjev. O vlomu je bila takoj obveščena mariborska policija in se je podal na mesto vloma daktiloskop Grobin v svrho posnetka storilčevih prstnih odtisov.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved pravi: Pričakuje se nov vdor zapadnega zraka.

Nista ga pustila samega. Z ozirom na tragično smrt posestnika Franca Smode med Slivnico in Hočami nam sporočata oba njegova spremljevalca, da ga nista pustila samega na cesti, ampak da je samo eden od obeh stekel po pomoč v Slivnico in pozneje v Hoče, dočim je drugi spremljevalec ostal pri Smodeju.

Vse kradejo. Služkinji Amaliji Kovačičevi, stanujoči na Kamniški cesti 14, je neznan tat ukradel denarnico s 25 Din ter druge predmete v trenotku, ko se je Kovačičeva mudila na vrtu. Natakarju Francu Majeriču pa je doslej še neznani zlikovec izmaknil iz predsobe v Krekovi ulici 200 dinarjev vredni jopič.

Avto gori! Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o ognju, ki je izbruhnil na avtomobilu g. Leyrer-ja W., nam sporočajo, da se je to zgodilo v Kopališki ulici 8 in ne v Studencih, kakor smo včeraj poročali. Prevoznik g. Fazarinc iz Studencev se je takrat slučajno mudil v bližini in je takoj priskočil na pomoč ter pogasil goreči avto.

Naša tujskoprometna propaganda na Francoskem. V Franciji, njenih kolonijah ter v vseh centrih Evrope najbolj razširjena turistična brošura »Le grand Tourisme«, ima v svoji zadnji poletni številki zelo bogato opremljeno jugoslovensko prilogo. Sprednja stran krasi spomenik hvaležnosti Franciji, ki je bil odkrit 11. novembra 1931 v Beogradu. Po zaslugi Tujskoprometne Zveze v Mariboru, ki je krila iz svojega vse tozadevne stroške, so tudi kraji bivše mariborske oblasti, to je delokroga mariborske Zveze, v tej reviji zelo častno zastopani ter so mesta Maribor, Celje in Ptuj s svojim turističnim in gospodarskim zaledjem zelo dobro opisani in karakterizirani. Objavljeni posnetki kopališča na Mariborskem otoku, Logarske doline in Pohorskega doma so zelo srečno izbrani. Revijo krasi dalje tudi karta z našim cestnim omrežjem. Brez dvoma bo tudi ta širokopotezna propaganda pripeljala našim krajem nove goste in prijatelje, posebno iz Orijenta, afriških in azijskih kolonij, katerim slovenska zdravilišča in letovišča radi zdravilne moči in blage klime silno ugajajo.

Športno gibanje

Lahkoatletski miting SK Rapida

Na svojem igrišču je priredil mariborski SK Rapid v nedeljo dopoldne lahkoatletski miting, na katerem so startali vsi mariborski klubi ter SK Ptuj. V posameznih disciplinah so bili doseženi naslednji rezultati:

100 m, seniorji: 1. Stonej (Žel.) 11.5, 2. Miha (Žel.) 11.9, 3. Jeglič (R) 12. Izven konkurence je Gutmeier (GAK) kot gost SK Železničarja tekel 11.8.

400 m, seniorji: 1. Monderer (R) 55.5, 2. Stross (Ptuj) 56.6, 3. Mihalek (Žel.) 56.7.

800 m, seniorji: 1. Strucl (Mart.) 2:10.1, 2. Junger (Ptuj) 2:13, 3. Herič (Žel.) 2:16.7.

3000 m, seniorji: 1. Kangler (Žel.), 2. Podpečan (Žel.), oba isti čas 9:53.4.

Krogla, seniorji: 1. Smerdel (Mart.) 10.98 m, 2. Kleut (Žel.) 10.81 m, 3. Stross (Ptuj) 10.18.

Skok v višino, seniorji: 1. Smerdel (Mart.) 1.66 m, 2. Davidovič (Žel.) 1.63, 3. Hanzi (R) 1.60 m.

Met diska, seniorji: 1. Stross (Ptuj) 37.34 m, 2. Smerdel (Mart.) 36.57, 3. Flak (R) 34.25.

Štafeta 4×200 m: 1. Železničar I 1:41.2, 2. Železničar II 1:44.8, 3. Rapid 1:46.1.

Troboj, juniorji B (60 m, skok v daljino, krogla): 1. Linzner (Žel.) 1644 točk, 2. Hanzi (R) 1209, 3. Blanke (Ptuj) 1093 točk. Najboljši rezultati v troboju: 60 m Linzner 8 sek., skok v daljino Hanzi 5.40 m, krogla Linzner 14.18 m.

Troboj, juniorji C (100 m, skok v višino, krogla): 1. Smerdu (Žel.) 1586 točk, 2. Kreiner (R) 1273 točk, 3. Huter (Ptuj) 1248 točk. Najboljši časi: Smerdu 100 m 12.4, Smerdu skok v višino 1.50 m, Smerdu krogla 11.85 m).

Troboj, dame (60 m, skok v daljavo, disk): 1. Sterle Hilda (R) 693 točk, 2. Bajde Albina (Mart.) 516, 3. Sterle Greta (R) 442 točk. Najboljše čase v tej disciplini so dosegle: Bajde na 60 m v času 9.2, Sterle Hilda v skoku v daljavo 4.32 metrov, Sterle Hilda v disku 25.72 m. — Organizacija mitinga je bila brezhibna.

Maribor je dobil pet novih nogometnih sodnikov. V soboto in v nedeljo so se vršili v Mariboru izpiti za nogometne sodnike. Izpit so z uspehom dovršili gg. Ivo Klanšček (ISSK Maribor), Josip Konič (ISSK Maribor), Josip Kasper, Erih Peteln in Julius Klippstätter (vsi SK Rapid). V izpitni komisiji so bili gg. Rosenfeld iz Zagreba, ter Schneller in Mozetič iz Maribora.

Dve neumni ptici.

Profesor: Pri starih narodih je veljala kukavica za enako neumno ptico, kakor pri nas osel.

Kaj lahko da.

Moja hčerka dobi 200.000 frankov dote. Kaj mi morete ponuditi za to, če se že hočete oženiti z njo.

— Če želite, gospod, vam lahko dam potrdilo.

Iz življenja in sveta

Vesele iz življenja narodov

ANTIKA.

Prijatelj ljudi... Atenec Timon je živel za časa peloponeške vojne. V igrokazu Aristofana ga prikazujejo kot največjega sovražnika ljudi in kot človeka, ki je najrajši živel v popolni samoti. Silno je sovražil družbo, le Alkibijad je bil edini človek na svetu, ki je užival njegove iskrene simpatije. Atenci so se čudili Timonu in ga je nekoč Apematus vprašal za vzrok velike naklonjenosti do Alkibijada. Timon mu je odgovoril: »Ljubim tega mladeniča, ker slutim, da bo nekoč prinesel smrt Atencem...«

NEMČIJA.

Premaganec. O nemškem klasiku Uhlandu je znano, da se je nekoč hudo sprl s svojo mlado ženo in da nista leto dni izpregovorila med seboj ljubeznive besede. Nekega dne pa je nagovoril ljubeznivo Uhland svojo lepo in mlado ženo:

»Kaj meniš, ljuba ženka, če sta dva zakonca skregana, kateri izmed njiju mora ponuditi roko sprave?«

»Boljši in pametnejši,« je odgovorila Uhlandu žena in se ga oklenila okrog vratu. Uhland, veliki mislec, je bil premagan...

ANGLIJA.

Angleški razgovor. Na londonski ulici sta se srečala prijatelja, ki se že dolgo nista videla. Med njima se je pričel razgovor:

»Pomisli, odkar sem te videl zadnjič, sem se oženil,« reče prvi.

»Pametno si storil,« reče drugi.

»Baš ne pametno, dobil sem prepirljivo ženo.«

»To je zlo.«

»Baš ne posebno zlo, imela je precej pod palcem.«

»To je pametno in koristno.«

»Baš ne preveč koristno, ker sem si kupil za denar čredo ovc, a mi jih je ugonobila neka epidemija.«

»To je hudo zlo.«

»Baš ne tako hudo zlo, ker sem prodal kože in izkupil več, kakor sem plačal za čredo.«

»To je res sreča.«

»Baš ne takšna sreča, ker sem za denar kupil hišo, ki mi je zgorela.«

»To pa je huda nesreča.«

»Baš ne tako huda nesreča, kakor misliš, ker mi je v hiši zgorela tudi — žena...«

ITALIJA.

Pomanjkanje apetita. Za časa vojne proti sovražniku svete stolice je v najodločilnejšem trenotku obiskal papeževo armado neki kardinal in spodbujal vojake, naj gredo hrabro v boj takole: »Kdor pade na bojni poljani, bo večerjal z Bogom in njegovimi angeli. Vsi grehi mu bodo odpuščeni in to tem popolnejše, čim odločnejše bo šel proti sovražniku.«

Po tem ognjevitem nagovoru se je kardinal odstranil z bojnega polja. Ob slovesu mu je zaklical neki vojak:

»Ekscelenca, zakaj nočete večerjati z nami?«

»Čas moje večerje še ni prišel, ker še nimam apetita,« je odgovoril kardinal.

FRANCIJA.

Korektura. Na svoja stara leta ni maral francoski kralj Ludvik XIV. ničesar slišati o smrti. Njegovi dvorjani so se skrbno izogibali besede smrt. Ko je kralj nekoč bil pri maši in pridigi, je dvorskemu kaplanu med pridigo ušlo iz ust krščansko opozorilo: »vsaki človek mora umreti«. Ob teh besedah je kralj prebledel, kaplan pa je prestrašen popravil svoje besede:

»Da gospod, prav gotovo, vsaki človek mora umreti!«...

AMERIKA.

V norišnici. Ameriški novinar Waterheat je na svojem potovanju po Evropi obiskal tudi neko norišnico v Nemčiji. V prvi celici je opazil človeka, ki je strastno poljubljal in objemal lutko. Vprašal je svojega spremljevalca, zakaj je ta človek znorel.

»Žena mu je pobegnila z drugim in to ga je spravilo ob pamet!«

»All right!«

Pred drugo celico pa je bil novinar Waterheat priča, kako se je pacijent z glavo zaganjal ob steno.

»Zakaj se je zmešalo temu človeku?«

»Vidite, gospod novinar,« mu tolmači spremljevalec, »to je človek, s katerim je pobegnila žena človeka, ki ste ga videli v prvi celici«...

DA Vas prepričamo o naši ogromni zalogi in najlepši izbiri; 3471
DA odprodamo zalogo letnega blaga;
DA vsakomur omogočimo cenen nakup najboljšega kvalitetnega blaga in
DA Vas s tem pridobimo za stalnega odjemalca, se odrečemo našemu običajnemu zaslužku . . . . . **In**

Sportna gibanje

Prvenstvo Maribora — poedincev v lahki atletiki. Radi žrebanja in določitve žirije za prvenstvo Maribora posameznikov v lahki atletiki, ki bo v dneh 24., 25. in 26. t. m. na stadionu SK Železničarja, se bo vršil obvezen sestanek vseh lahkoatletskih sodnikov, sodniških pripravnikov in opolnomočenih delegatov vseh klubov v sredo, dne 22. t. m. ob 20. uri pri Orlu. — Poverjenik.

Kateri sportniki bodo Jugoslavijo zastopali na berlinski olimpijadi. JLAS je na svoji snočni seji določil našo lahkoatletsko reprezentanco, ki bo zastopala našo državo na olimpijskih igrah v Berlinu. V **lahkoatletski** reprezentanci so: Ivanović (Concordia), Kovačević (Con.), dr. Narančić (Con.), inž. Stepišnik (Ilirija), Mikić (Jugoslavija), Markušić (Slavija, Varaždin), Mohr (Jugoslavija), dr. Buratović (Con.), Krevs (Primorje), Goršek (Primorje), Bauer (Pančevo), Bakov (Concordia). Določenih je 12 kandidatov, od katerih pa je samo pet doseglo olimpijski minimum. Za **veslaške** tekme, ki se bodo vršile v Kielu, je bila določena naslednja reprezentanca: osmerec Krka, Šibenik, štirica s krmarjem Krka, Šibenik, štirica brez krmarja Gusar, Split, enojka Gusar, Split, dvojka Gusar, Zagreb (Matulaj in Fasajić). Naša veslaška reprezentanca bo torej nastopila v vseh disciplinah. Določena je tudi naša reprezentanca za **rokoborbo,** in sicer bantam Toth (Sparta, Zagreb), peresna Šestak (Zrinjski, Koprivnica), srednjetežka Fischer (Makabi, Zagreb), srednja Kiš (Hakoah, Subotica), težka Nagy (Radnički, Sombor). Za rezerve so določeni: v srednjetežki Pircher (Maraton, Maribor), bantam Schneeberger (Croatia, Zagreb), srednjetežka Ivanić (Maraton, Maribor), srednja Fischer (Pekarski).

Ljubljanski »Slovan« se bo prekrstil v SK Ilirijo? Kakor poročajo današnji hrvaški listi, se bo SK Slovan v Ljubljani prekrstil v SK Ilirijo. Večina bivših ilirijanskih igralcev je namreč prestopila k SK Slovanu, in je sedaj v teku akcija v svrho vpostavitve nogometne sekcije SK Ilirije. Pravijo, da se bo radi tega v najkrajšem času prekrstil SK Slovan, ki je prvak ljubljanskega drugega razreda, v — SK Ilirijo.

3075 tekačev ponese olimpijsko baklo v Berlin. Včeraj opoldne je v Grčiji startal prvi od 3075 tekačev, ki bodo ponesli olimpijsko baklo v Berlin. Baklo bodo Grki predali Bolgarom, ki jo bodo izročili našim tekačem pri Caribrodu. Naši tekači pa bodo predali baklo Madžarom na meji pri Subotici.

Ptujske novice

Tujski promet v Ptuju v drugem četrtletju izkazuje 694 oseb s 3020 nočninami. Od teh je bilo 496 naših državljanov, 109 Avstrijcev, 15 Čehoslovakov, 16 oseb iz Nemčije, 8 Madjarov, 8 Italijanov, ostali pa iz raznih drugih držav.

Šolarčkova nezgoda. Ivan Sagadin, 7letni sin gostilničarja in posestnika v Gerečji vasi se je vozil na dvokolesu in pri tem trčil z drugim kolesarjem tako močno, da je obležal negiben na cesti. Fantka so spravili v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili nevarne poškodbe in frakturo desne noge.

Spominjajte se CMD

prirejamo kratkotrajno **REKLAMNO ODPRODAJO po znižanih cenah**
Pri takojšnjem plačilu prejmete na naši blagajni
10% popusta na naše običajne že zelo nizke in v izložbah navedene cene
12% popusta pa pri nakupu čez Din 500·—
Izkoristite to izredno enkratno priliko, obiščite nas! Prepričajte se
Jos. Karničnik, Maribor, GLAVNI TRG št. 11
tovarniška zaloga perila, modna trgovina, konfekcija

Razno

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril na Tržaški cesti 64 v Mariboru
KLEPARSKO DELAVNICO.
Izvrševal bom splošna stavbe na in galanterijska dela. Posebno sem specijalist za kritje in barvanje zvonikov. Prevzamem tudi barvanje pločevinastih predmetov na navadnih hišah. Instalacija in preizkušenje strelovodov. Delo solidno, cene zelo nizke. Se priporoča Ivan Klasinc, klepar, Tržaška cesta 64, Maribor. 3554

POCENI BLAGO
za kopalne plašče dobite pri Trpinu, Vetrinjska 15. 2261

Prodam

Pristen **CVETLIČNI SMREKOV MED**
letošnjega pridelka po 15 Din kg in pristen ajdov med po 13 Din za kg oddaja Kmetijska družba, Maribor, Meljska cesta 12, tel. 2083. Dobi se vsako množino. Pri večjem odjemu popust. 2553

REZAN LES
popolnoma suh, smreka, vsakovrstne deske, stolbe in late dobite m³ po Din 280.—300.— kakor tudi stebre in druge potrebščine za ograjo samo v lesni trgovini Albin Čeh, Maribor, Betnavska cesta 4. 3555

Darujte za Pomožno akcijo!

Sobo odda

Oddam opremljeno
SOBO
z eno ali dvema posteljama, s prostim vhodom. Betnavska cesta 15. 3552

Sobo išče

Nameščena gospodična išče
SOBICO
separirano, s hrano ali brez, v centru mesta. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Večernika« pod »Čisto«. 3557

Službo dobi

BLAGAJNIČARKO
kuharico za gostilno in učenko za trgovino sprejme Vicel, Gosposka 5. 3556

A. K.:

Žrtev zveste ljubezni

Zgodovinski roman 18

»Pa bi se res rad prepričal o vaši trditvi. Povedati vam moram namreč, da se je malo prej vrnila iz zasede na morski obali naša četica in je pripeljala s sabo ujetnika, nekega milostljivega gospoda, okrašenega s kalatravskim križem. Pravi, da je gospodar tega gradu grof Mendoza; meni se zdi, da laže. Slepar je, najbrž bo kakšen ogleduh, ki ga je poslal di Blanca ali Castanno. Kar kmalu ga bodo ustrelili...«

Preplašeni oskrbnik skoči od okna, donna Frančiška pa žalostno zastoče in se v trenotni omotici zgrudi na klop...

V tem mučnem in strašnem položaju zavpijejo kmetje in sluge:

»Naprej! Rešimo ga ali poginimo skupaj z njim!«

Z ropotom in treskom odprejo grajska vrata. Ta ropot in nemir zbudi devojko iz lahne omedlevice.

»Stojte, za Boga, stojte! Sama grem k njim, prosila jih bom,« vzklikne.

»Bog ne daj! Vi da bi šli v tabor k Francozom, k tem poganom brez poštenja in vere?« zakliče oskrbnik.

»Da, jaz. Saj so vendar tudi oni ljudje, usmilili se bodo.«

Reče in pohiti tako naglo, da je prestrašeni starec ne more zadržati.

Francoski vodja, polkovnik Lewinski, član častne legije in Napoleonov ljubljenec prekriža lepi, obupno jokajoči devojki pot.

»Za Boga, kaj je to, gospodična, kdo ste, kaj bi radi?«

Mlada grandova hči pade pred njega na kolena in zakliče:

»Usmilite se, lepo vas prosim, usmilite se, rešite mi očeta, grofa Don Juana!«

Častnik namrši goste obrvi, dvigne nesrečno dekle in ji reče:

»Mnogo, mnogo je zakrivil. Naščuval, oborožil in vežbal je seljake in nas je hotel napasti.«

»Oprostite, odpustite mu,« prosi devojka.

»Res je težko kaj drugega storiti, posebno, če prosi za svojega očeta tako lepa in zvesta hčerka. Don Juan naj bo prost, samo grad mora brez odpora predati.«

»Rad bo to storil, dragi gospod. V njegovem imenu vam lahko zagotovim.«

Nesrečni Don Juan se res niti malo ne obotavlja. Mirabelski grad zasedejo Francozi brez strela na veliko nevoljo vstaške posadke, ki je hotela vsaj enemu sovražniku načeti kožo in preliti njegovo kri.

Polkovnik Lewinski si uredi v gradu svoj glavni stan.

Lewinski je spadal med vojake, ki jih je srečna zvezda omamila, očarala in jih prikovala k zmagoslavnemu bojnemu vozu korziškega velikana in jih je celo prisilila, da ta voz vlečejo.

Komaj trideset let ali celo manj je imel, pa je vendar sodeloval že v več bitkah. Kot osemnajstletni mladenič se je boril pri Arcoli in Marengu, ko mu je bilo dvajset let, se je udeležil boja pod piramidami, pod ptolomaidskimi zidinami, potem se je bojeval v Nemčiji, nato v Italiji, zopet v Nemčiji, zdaj pa ga je vojna usoda privedla v Španijo.

Iz vsake vojne prinese novo čast, nov čin ali pa častno odliko junaštva. V prvi italijanski vojni postane poročnik, v Egiptu stotnik, po bitki pri Slavkovu dobi čast majorja, v Berlinu pa ga sam car za junaštvo, izkazano pri Jeni in Auerstadtu imenuje podpolkovnikom in članom legije. Leto pozneje ga postavi Napoleon za polkovnika in mu da baronstvo, ko pa zavzame Lewinski Burgos, ga uvrsti maršal Bessieres v seznam kandidatov za generalni čin in mu poveri brigado.

Usoda je bila mlademu vojaku torej zelo naklonjena. Obetala se mu je srečna bodočnost, v kojo ni veroval samo on, ampak tudi njegovi sorodniki, ki so videli v polkovniku novega viteza, vrednega naslednika nekdanjih zmagovalcev nad Turki, Tatari in Švedi.

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani. Odgovorni urednik MAKSO KOREN. Za inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d., prestavnik ravnatelj STANKO DETELA, vsi v Mariboru.